

СТАНОВИЩЕ

От член на НЖ Ани Иванова Кемалова,

доцент доктор в ПУ "Пансий Хилендарски"

за дисертационен труд за придобиване на образователната и научната степен „доктор“

в област на висшето образование 2. „Хуманитарни науки“, Професионално направление „Филология“, шифър 2.1

Автор на дисертационния труд: Снежана Кочева Александрова, докторант в Секция по българска диалектология и лингвистична география на Института за български език при БАН

Тема на дисертационния труд: „Названия, свързани с облеклата и тяхното изработване (лексикосемантична характеристика)“

Документацията и материалите, които ми бяха предложени за разглеждане във връзка с процедура по защита на дисертационен труд, отговарят напълно на Закона за развитие на академичния състав на Република България и Правилника за прилагането му.

Текстът на дисертационния труд представя стойностно съдържание и е издържан в облика на научния стил. Темата е инспирирана от липсата на по-пълно лексикално проучване в лингвогеографски аспект на системата от названия за облекло в българските говори. Откликвайки на това, дисертацията напълно отговаря на критерия за научна актуалност.

Трудът е организиран в подходяща структура (Увод; Глава **Теоретична основа на изследването**; Глава **Класификация на названията, свързани с облеклата и тяхното изработване (лексикосемантична характеристика)**; **Заклучение** – Изводи, Литература, Източници, Списък на съкращенията), която е специфично подчинена на разглеждания проблем и същевременно се придържа към установените стандарти за научно изследване. Според изискванията на процедурата кандидатката Снежана Александрова е включила в края на работата си и **Справка за приносните моменти в дисертационния труд** и **Списък на публикациите по темата на дисертацията**.

От цялата дисертация личи задълбочено проучване на широк кръг от научни полета, които разкриват творческите интереси на дисертантката. Чрез изложението в **първа глава** и впечатляващия брой (393) заглавия, посочени в частта **Литература**, авторката категорично доказва, че е подхождала с достатъчно разбиране и изчерпателност към обекта на изследването на проблема, който е във фокуса на нейния труд, както и на презентацията му в научната литература до момента. Обърнато е нужното внимание и на теоретичните постановки върху системните отношения на лексикално равнище, и на изследванията, свързани тясно с облеклата и тяхното изработване, в етноложки, социокултурен, лингвистичен и лексикографски аспект.

Целите, предметът и задачите, които дефинира дисертантката, дават перспектива за многопластово и ширококогълно интерпретиране на материала, който е обект на изследването. С оглед на това намирам за подходяща избраната система от методи и подходи за работа, които са приложени съобразно спецификата на отделните компоненти от анализа.

Напълно съм съгласна, че трудът на Снежана Александрова притежава всички приносни моменти, които са формулирани в заключителната част на дисертацията. Тук накратко ще се опитам да открия онези, които ме впечатлиха най-силно.

Чрез анализите във **втора глава**, които обследват обектите през призмата не само на лексикалната семантика и словообразуването, но и на лингвогеографията и дори етнографията, дисертацията надхвърля границите на поставените цели и задачи. Едно доказателство в тази посока са предложените интересни сведения за част от заетите думи и присъствието им днес в езика, от който са дошли в нашите народни говори.

Безспорно достойнство на работата е и решението на кандидатката да прибави етимологични справки за интерпретираните думи и най-вече да предложи някои собствени хипотези в тази насока, дори те да "не претендират за изчерпателност и състоятелност".

В труда са намерили място и ценни наблюдения от етнографско, културологично и в частност фореματοлогично естество, които обогатяват полезността на изследването и значително разширяват кръга на бъдещите му читатели.

В работата са изследвани впечатляващ брой (1673) лексикални единици, които съставляват ценен тематично ориентиран лексикален корпус.

Значимостта и кредитабилността на направените изводи се подсилват съществено от значителния обем (80 заглавия) и широкия спектър на използваните източници за ексцерпция – както като характер (личен материал, събиран чрез теренна работа, архивни сбирки, диалектоложки речници и монографични изследвания, лексикални карти, етнологични проучвания и др.), така и като времеви обхват (от края на XIX до 70-те години на XX век „с прояви и от съвременното“).

Списъкът на публикациите и участията в научни форуми по темата на дисертацията разкрива дългогодишния и траен интерес на Снежана Александрова към разглежданата проблематика. Кандидатката ни представя седем свои публикации (в три чужди и четири български издания) и още толкова участия на престижни научни конференции у нас и в чужбина.

Без да накърнявам отличните впечатления, които Снежана Александрова оставя чрез работата си, ще посоча и някои свои бележки. Надявам се с тях да бъде полезна на дисертантката за прецизиране на нейното трудово и ценно изследване.

Втората от изброените на стр. 6 задачи (*„Някои научни тези в проследяването и анализирателното на спецификите и промените, настъпили в лексикалната система на диалектите, валидни и с оглед на названията, свързани с облеклата и тяхното изработване“*) би могла да се формулира по-добре. Не става ясно в какъв аспект научните тези са конкретна задача за постигане на целите на изследването.

Би могло да се обърне повече внимание на някои несъвършенства при цитиранията на използваната литература. Например на стр. 8 целият абзац, който започва с теорията за

семантичното поле, завършва с (цит. по Бояджиев 2002: 48-49), но няма маркер къде са границите на цитата и къде са думите на авторката.

Както вече имах възможност да подчертая, анализираният лексикален материал е с респектиращ обем и твърде интересен по съдържание. С оглед на неговата приложимост както като справочен източник, така и като база за бъдещи изследвания в областта на българското диалектно словно богатство, бих приветствала да бъде обособен **азбучен списък** на интерпретираните лексеми. Правя това предложение само в перспективата на едно бъдещо публикуване на труда на Снежана Александрова, което горещо препоръчвам.

Отпечатаният автореферат отразява достоверно и изчерпателно съдържанието на дисертацията, като същевременно са спазени жанровите специфики на резюмиращия текст.

В заключение ще изразя още веднъж категоричното си мнение, че дисертацията на кандидатката е едно стойностно и задълбочено лексикосемантично изследване, което представя своята авторка не само като вещь филолог, но и като изследовател с интердисциплинарни интереси.

Затова убедено предлагам на членовете на уважаемото Научно жури на Снежана Кочева Александрова да бъде присъдена образователната и научната степен „доктор“ в област на висшето образование 2. „Хуманитарни науки“, Професионално направление „Филология“, шифър 2.1.

Пловдив,

25.09.2020

Изготвил становището:.....

(доц. д-р Ани Ксмалова)